

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Református Tanárképző Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zenepedagógia Intézet
1.4 Szakterület	Valláspedagógia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Valláspedagógia/Vallástanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Egyházi ének-blockflo'te						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Péter Éva és Majó Zoltán						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Kollokvium	2.7 Tantárgy típusa	Fakultatív

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	1	melyből: 3.2 előadás	0	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	14	melyből: 3.5 előadás	0	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					0
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					15
Vizsgák					15
Más tevékenységek:					6
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	66				
3.8 A félév össz-óraszama	80				
3.9 Kreditszám	3				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	• Éneklési képesség

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Audiovizuális műszerek és hangszer megléte

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Éneklési készség és hangszerjáté készség fejlesztése • Stílushű előadásmód elsajátítása • Az egyházi énekek különböző történeti rétegeinek felismerése zenei elemzések során • Értéorientált énekválasztás
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az egyéni gyakorlás megtervezésének és megvalósításának kompetenciája • Csoportos munkában való aktív részvétel • Mások munkatempójához való alkalmazkodási képesség kialakítása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>Az egyházi ének az istentisztelet és az iskolai vallásóra legitim zenei anyaga. Tanulása mind az egyházzenei gyakorlat, mind a gyülekezi ének-repertoár zenetörténeti gyökerei (és művelődéstörténeti kontextusa), mind pedig az egyházi műzenében történt feldolgozásai alapján rendkívül fontosnak tekinthető.</p> <p>A diákoknak el kell sajátítaniuk az érvényben levő egyházi énekeskönyv dallamanyagának legértékesebb részét; meg kell ismerkedniük az előadás problémáival, beleértve a magyar népi hagyományozás problematikáját; meg kell tanulniuk a népének történet fő korszakainak jellemzőit, azok kapcsolatát részben a külföldi népének történettel, részben a hazai történelmi, egyháztörténelmi, liturgiai tényekkel.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>Válogatott példák tükrében meg kell ismerkedniük egyes népének keletkezésének és továbbélésének adataival. Ismerniük kell a legfontosabb magyar történelmi népénekforrásokat. Ki kell formálniuk magukban a helyes értékrendnek és a gyakorlati tapintatnak elvszerű egyensúlyát, ki kell dolgozniuk magukban egy szakszerű kritika szempontrendszerét.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megj.
Könyvészet		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megj.
1. Az óra témája: A Szentírás tanítása az éneklésről Fogalmak, kulcsszavak: Aktív gyülekezet, közösségformálás, kapcsolat Istennel.	-párbeszéd -közlés	

<p>Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Benkő András, <i>Az egyházi ének története</i>, Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa kiadása, Kolozsvár, 1994. 4–9 lap. - Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 14–20, 25–31 lapok. <p>2. Az óra témája: Éneklés az Ószövetségben és az Újszövetségben Bevezető a zene világába. A hangszerek világa: történelem, leírás, fejlődés. A furulya. Alapfogalmak. Az első hangok: c2,a1,d2. Gyakorlatok, egyszerű dallamok.</p> <p>Fogalmak, kulcsszavak: Hangszerek, psalmódia, Ambrosianus himnusz, mise, sequentia, Zenei hang. Lejegyzés a zenében. Zenei hangjegyek. Törzshangok. Európai zene. Fúvós zenei hangszerek. Furulya.</p> <p>Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Benkő András, <i>Az egyházi ének története</i>, Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa kiadása, Kolozsvár, 1994. 12–17 lap. - Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 68–82 lapok. - MAJÓ Zoltán: Egyetemi jegyzet, 1-3 <p>3. Az óra témája: Reformátorok tanítása a zenéről</p> <p>Fogalmak, kulcsszavak: Hangszerhasználat, gyülekezeti ének.</p> <p>Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Benkő András, <i>Az egyházi ének története</i>, Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa kiadása, Kolozsvár, 1994. 17–23 lap. - Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 31–35, 82–103 lapok. <p>4. Az óra témája: Az egyházi ének ismertető jegyei. Új hangok: h1, g1. Az eddigi 5 hang ismétlése (a bal kéz hangjai). Egyszerű dallamok. H. Bodenmann: Gyakorlat</p> <p>Fogalmak, kulcsszavak: Hitvallásszerűség, dogmatikai mérték, gyülekezetszerűség. A balkéz hangjai. Gyakorlás. Gyakorlat. Zenei hangköz..</p> <p>Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 39–44 lapok. - Béres J: Furulyaiskola I., 1-2, MAJÓ Z: Egyetemi jegyzet, 4 <p>5. Az óra témája: Az egyházi ének fajtái</p> <p>Fogalmak, kulcsszavak: Bibliai felosztás, alkalmi-tartalmi, valamint történeti-formai szempontok.</p> <p>Bibliográfia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 46–50 lapok. <p>6. Az óra témája: A református gyülekezeti énekek forrásai Új hangok: fl, e1, d1, c1. Megfelelő gyakorlatok és dallamok.</p> <p>Fogalmak, kulcsszavak: Kódexek, gaduálok, kancionálék, óprotestáns kiadványok, énekeskönyv, néphagyomány. A jobbkez hangjai. Oktávszakaszok a hangszeren. Mélyregiszter. Az</p>	<p>szemléltetés -magyarázat -gyakorlás</p>
---	--

oktávszakasznak megfelelő befűjás.

Bibliográfia:

- Péter Éva, *Erdélyi nyomtatott kottás énekeskönyvek*, in Studia 4, Kolozsvár 2002, 124–141 lapok.
  - Csomasz Tóth Kálmán *A református gyülekezeti éneklés*, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 127–130, 137–154, 158–168, 178–200 lapok.
  - Dobszay László, *A magyar egyházzene történeti forrásai*, Liszt Ferenc Zeneművészeti főiskola Egyházzenei tanszéke, Budapest, 1999, 37–65 lapok.
- MAJÓ Z: Egyetemi jegyzet, 4, Pécsi G: Kulcs..., 249 Béres J: Furulyaiskola I., 2-3

7. Az óra témája: Az új énekeskönyv

Fogalmak, kulcsszavak: Dallam és szöveg variánsok, források.

Bibliográfia:

- Péter Éva, *Az új énekeskönyv*, in Református Szemle, Kolozsvár, 2003/5. 459–472 lapok.

8. Az óra témája: Énekeink történelmi rétegződése, Gregorián és középkori kanció eredetű énekek

Módosító jelek. A keresz. F#1. Gyakorlat. Kis dallamok #1-el: Hálaadó ének, Magasztaló ének.

Fogalmak, kulcsszavak: Dallamrétegek, gregorián énekek, kanció

Módosító jelek. Hálaadó ének. Magasztaló ének.

Bibliográfia:

- Péter Éva, *Énekeink történelmi rétegződése*, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 122–125 lapok.
- Dobszay László, *Bevezetés a gregorián énekbe*, Liszt Ferenc Zeneművészeti főiskola Egyházzenei tanszéke, Budapest, 1997.
- Dobszay László, *A magyar népének*, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 31–52 lapok.
- MAJÓ Z: Egyetemi jegyzet, 5, Jertek, énekeljünk, 65, 73

9. Az óra témája: A reformáció korának énekei. XVI. Századi históriás és egyházi énekstílus

Fogalmak, kulcsszavak: históriás ének, parlando

Bibliográfia:

- Péter Éva, *Énekeink történelmi rétegződése*, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 125–127 lapok.
- Csomasz Tóth Kálmán *A református gyülekezeti éneklés*, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 78–82 lapok.
- Dobszay László, *A magyar népének*, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 31–52 lapok. 52–68. lapok

10. Az óra témája: A humanista metrikus énekekből lett gyülekezeti énekek.

Zsoltárok. A református énekeskönyv. 66. zsoltár (eredeti, ritmizált). Újabb zsoltárok #1-el: 134, 136.

Fogalmak, kulcsszavak: Szaffikus strófa.

Zsoltárok dallama. A régi és az új református énekeskönyv. Ritmizált változat.

Bibliográfia:

<p>- Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 127–129 lapok.</p> <p>- Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995, 68–120 lapok.</p> <p>- MaReÉNK</p> <p>11. Az óra témája: A genfi zsoltárok Fogalmak, kulcsszavak: Modális hangnemek, diesis kérdés, dallamtagoló cezura, bináris-ternáris ritmusképletek Bibliográfia:</p> <p>- Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 129 lap.</p> <p>- Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 300–301 lapok.</p> <p>12. Az óra témája: Ellenreformáció korabeli énekek Új hang: b1. Gyakorlatok, dallamok: szlovák népdal, húsvéti ének, pünkösdi gyermekének. Fogalmak, kulcsszavak: ad notam praxis, német korálok A másik módosító jel: bé. Húsvét és pünkösdi a zenében. Bibliográfia:</p> <p>- Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 129 lapok.</p> <p>- Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 204–222 lapok.</p> <p>- MAJÓ Z.: Egyetemi jegyzet: 6-7, Jertek, énekeljünk: 42, 45</p> <p>13. Az óra témája: Barokk, pietista énekek Fogalmak, kulcsszavak: barokk zenei elemek, pietizmus Bibliográfia:</p> <p>- Magyar Református énekeskönyv</p> <p>- Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 222–250 lapok.</p> <p>14. Az óra témája: XIX-XX századi énekek Zsoltárok: 7, 77. B1, h1 és # együtt. A vezérhang a reneszánszban. Fogalmak, kulcsszavak: angolszász énekek, romantikus zenei elemek Felemelt hetedik fok: vezérhang. Bibliográfia:</p> <p>- Péter Éva, <i>Énekeink történelmi rétegződése</i>, in Studia 2, Kolozsvár 2001, 129–130 lapok.</p> <p>- Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950. 84–92 lapok.</p> <p>- MaReÉNK, MAJÓ Z.: Egyetemi jegyzet: 8-9</p>		
<p>Könyvészet</p> <p>Kötelező</p> <p>Benkő András, <i>Az egyházi ének története</i>, Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa kiadása, Kolozsvár, 1994.</p> <p>Csomasz Tóth Kálmán <i>A református gyülekezeti éneklés</i>, Református Egyetemes Konvent kiadása, Budapest 1950.</p> <p>Dobszay László, <i>A magyar népének</i>, Veszprémi Egyetem Kiadása, 1995</p> <p>Jacob van EYCK: Genfi zsoltarvariációk furulyára, RezMk Bp, 1997</p>		

Péter Éva, *Az új énekeskönyv*, in Református Szemle, Kolozsvár, 2003/5
Péter Éva, *Református gyülekezeti énekek az erdélyi írott és szójhagyományos forrásokban*, Presa Universitara, Kolozsvár, 2008
Péter Éva, *Énekeink történelmi rétegződése*, in Studia 2, Kolozsvár 2001
Székely Árpád – Kovács László Attila, *A református énekvezetés kézikönyve*, kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa, Kolozsvár 1995
Magyar Református Énekeskönyv, MRETZS, Kolozsvár, 2000.
Majó Zoltán, *Egyetemi jegyzet*
MAJÓ Zoltán: A furulyajáték története (Studia 2, K-vár 2001-137-141 old.)
Ajánlott könyvészet
Angi István, *A zenei szépség modelljei*, Polis Kiadó, Kolozsvár 2003
Dobszay László, *A magyar egyházzene történeti forrásai*, Liszt Ferenc Zeneművészeti főiskola Egyházzenei tanszéke, Budapest, 1999
Dobszay László, *Bevezetés a gregorián énekbe*, Liszt Ferenc Zeneművészeti főiskola Egyházzenei tanszéke, Budapest, 1997
Péter Éva, *Erdélyi nyomtatott kottás énekeskönyvek*, in Studia 4, Kolozsvár 2002
Péter Éva, *Ének a vallásos nevelésben*, in Studia 1, Kolozsvár 2001

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az éneklési készség és furulyajáték fejlesztése, mely által képes lesz a hallgató irányítani kisebb közösség énekét
- A diák szakmai ismeretet nyer egyházzene , furulyajáték területén

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás			
10.5 Szeminárium / Labor	Az elméleti anyag ismerete	Teszt	50%
	Az énekanyag tiszta intonációjú, ritmikus éneklése Furulyajáték	Egyéni éneklés és furulyajáték értékelése	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Az egyházi énekek történelmi rétegeinek ismerete • A vallásórai és a katekézisben használt énekanyag ismerete • Legkevesebb 30 egyházi ének ismerete, a dallamok furulyán történő előadása 			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2012. szeptember 8.

.....

dr. Péter Éva és Majó Zoltán

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

.....

.....